

מל"מ
IICC

10 בדצמבר 2008

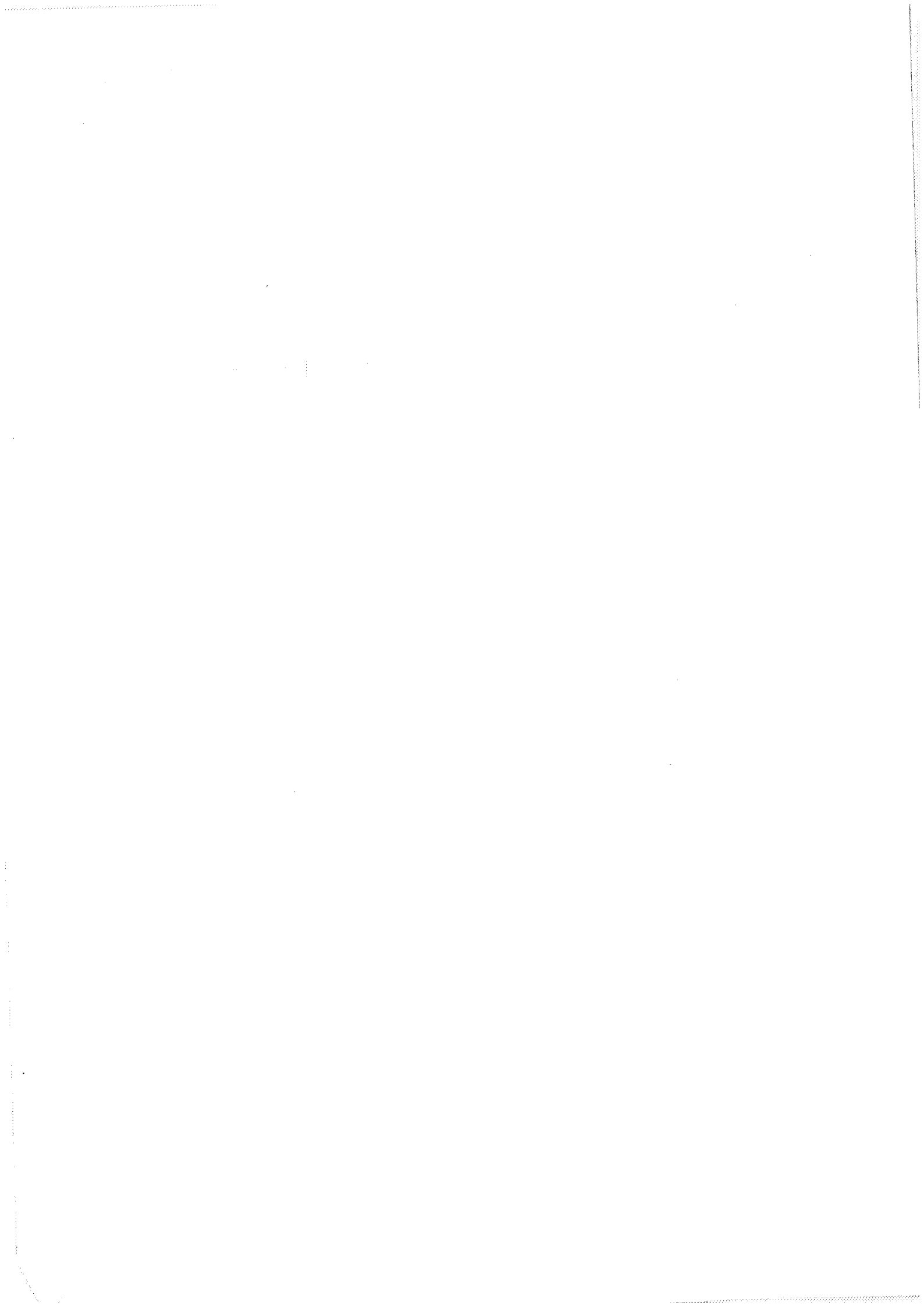
י"ג בכסלו תשס"ט

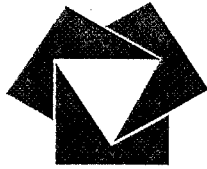
הנדון: מלגת מחקר מטעם קרן קדושי קהיר

1. הקרן להנצחת קדושי קהיר פועלת כבר יותר מ-15 שנים. היא הוקמה בראשית שנות ה-90 ביזמת משפחות החללים, החברים והמרכז למורשת המודיעין (מל"מ) שבגלילות.
2. מטרת הקרן להנציח את זכרם של קדושי קהיר, לשמר ולהנחיל את מורשתם ואת מורשת חבריהם שפעלו עימם באמצעות:
 - א. עידוד החקר של סוגיות בתולדות יהודי מצרים בעת החדשה בזיקה לארץ ישראל ולציונות;
 - ב. עידוד מפעלים חינוכיים העושים להנחלת פירות המחקרים על הסוגיות שנמנו בסעיף משנה א' לעיל.
3. הקרן תעניק מלגות למחקרים ולמפעלי מחקר בנושאים הבאים:
 - בעדיפות ראשונה
 - א. פעילות יהודית/ציונית במצרים בשנים 1945-1956.
 - ב. עבודה ביוגרפית על אחד משלושת קדושי קהיר (מאיר בינט, משה מרזוק ושמואל עזר הי"ד).
 - בעדיפות שנייה
 - א. פעילות ציונית במצרים משנת 1897 ואילך.
 - ב. מפעלים, יזמות ותהליכים שחוללו יהודי מצרים בעת החדשה בזיקה לארץ ישראל, למדינת ישראל או לתנועה הציונית.
 - ג. מפעלים, יזמות ותהליכים שחוללו גופים יהודיים מחוץ למצרים ואשר התרחשו במצרים וביטאו זיקה לארץ ישראל, למדינת ישראל או לתנועה הציונית.
4. בצרופה:
 - א. תקנון קרן קדושי קהיר.
 - ב. אמות מידה להערכת עבודה המוגשת לקרן להנצחת קדושי קהיר.
5. אני מבקש כי תביא את מכתבי זה ואת שני נספחיו לידיעת עמיתך ולידיעת הסטודנטים.
6. אני מודה מראש על שיתוף הפעולה.

בברכה נאמנה,

פרופ' נחום אילן
יו"ר ועדת הקרן

המרכז למורשת המודיעין (מל"מ)
אתר הנצחה ממלכתי לחללי הקהילה

א' במרחשוון תשס"ט 30 באוקטובר 2008

קֶרֶן קְדוּשֵׁי קֵהִיר

תקנון

כללי

1. קדושי קהיר רשמו פרק מפואר בתולדות קהילת המודיעין הישראלי. גילויי הגבורה, המסירות וההתמדה של הצעירים היהודים במצרים הינם מורשת חשובה שלאורה ראוי לחנך את הנוער בישראל.
2. הקרן הוקמה בראשית שנות ה-90 ביזמת המשפחות, החברים והמרכז למורשת המודיעין (מל"מ).

המטרה

3. להנציח את זכרם של קדושי קהיר, לשמר ולהנחיל את מורשתם ואת מורשת חבריהם שפעלו עימם באמצעות:
 - א. עידוד החקר של סוגיות בתולדות יהודי מצרים בעת החדשה בזיקה לארץ ישראל ולציונות;
 - ב. עידוד מפעלים חינוכיים העושים להנחלת פרות המחקרים על הסוגיות שנמנו בסעיף משנה א' לעיל.

מקורות הקרן

4. הקרן ממומנת מתרומות והיא קרן קיימת. פעילותה ממומנת מתשואה שנתית או מתרומות.

השיטה

5. הקרן פועלת במסגרת המל"מ, כפופה לתקנות המל"מ ונהליו בכלל ולנוהל הפעלת קרנות ההנצחה בפרט.
6. הקרן תעניק מדי שנה או שנתיים מלגות לעבודות מצטיינות באחד מן הנושאים הבאים:
בעדיפות ראשונה
א. מחקר ביוגרפי על אחד משלושת קדושי קהיר (מאיר בינט, ד"ר משה מרזוק ושמואל עזר הי"ד).
ב. חקר 'הפרשה'/'העסק הביש' במצרים ובישראל.
ג. פעילות יהודית/ציונית במצרים בשנים 1945-1956.
ד. מפעל חינוכי להטמעת מורשת קדושי קהיר.
בעדיפות שנייה
ה. פעילות ציונית במצרים משנת 1897 ואילך.
ו. מפעלים, יזמות ותהליכים שחוללו יהודי מצרים בעת החדשה בזיקה לארץ ישראל, למדינת ישראל או לתנועה הציונית.
ז. מפעלים, יזמות ותהליכים שחוללו גופים יהודיים מחוץ למצרים ואשר התרחשו במצרים וביטאו זיקה לארץ ישראל, למדינת ישראל או לתנועה הציונית.
7. ועדת הקרן תקבע את מספר המלגות שיוענקו מדי שנה ואת ערכן הכספי.
8. ועדת הקרן תפנה לגורמים הנוגעים בדבר (מפקדת קצין חינוך ראשי בצה"ל, המכללה לביטחון לאומי, קהילת המודיעין והביטחון, מוסדות אקדמיים, בתי ספר תיכוניים, גופי מטה במשרד החינוך) ותיידע אותם לגבי:
א. הנושאים למחקר.
ב. מועד הגשת העבודות לחבר השופטים של הוועדה.
ג. מועד קביעת הזוכים ומתן המלגות.
9. המעוניינים יגישו את עבודתם לוועדת הקרן בצירוף הפרטים הבאים:
א. קורות חיים.
ב. הצהרת המבקש האם העבודה פורסמה, או עומדת להתפרסם והיכן.

10. המל"מ שומר לעצמו את הזכות לפרסם את העבודה הזוכה, או כל עבודה אחרת שהוגשה לו, וכן להעבירה לספריית המל"מ, שם תעמוד לעיון הציבור.
11. הענקת המלגות תתקיים בטקס חגיגי שייערך במל"מ.

ועדת הקרן

12. חברי הוועדה הם:
- א. פרופ' נחם אילן – יו"ר ועדת הקרן
 - ב. גב' דינה ומר אליהו ברכה
 - ג. השגריר (בדימוס) מר אפרים דובק
 - ד. ד"ר יוסף מרזוק
 - ה. מר אריאל נתנזון
 - ו. ניצב ורב גונדר (גימ') לוי שאול
 - ז. גב' שמואלה (אלה) שושנה
- ד"ר שמעון אביבי – משקיף, מתוקף היותו יו"ר ועדת קרנות ההנצחה במל"מ
13. ועדת הקרן רשאית לצרף יועצים חיצוניים וחברים נוספים לקידום מטרת הקרן ולהקים ועדות משנה למשימות מוגדרות.

ניהול הקרן

14. כספי הקרן ינוהלו במסגרת עמותת המל"מ ובכפוף לתקנות העמותה ולנהליה.
15. ניהול כספי הקרן והשקעות ייעשו על פי העקרונות שקובעים מעת לעת יועצי הכספים וההשקעות של המל"מ.
16. דו"ח כספים שנתי של הקרן יופיע כחלק מדו"ח הכספים השנתי של העמותה, אולם כיחידה נפרדת.

זכות חתימה

17. כל חשבון והוצאה חייבים באישור מוקדם, בחתימת יו"ר הקרן ומנהל האתר.
18. חתימה על המחאות תיעשה בהתאם לנהלי המל"מ.

ביקורת

19. ועדת הביקורת של המל"מ תשמש הגוף המבקר של הקרן.

דיווח

20. ועדת הקרן תסכם את ישיבותיה בכתב ותדווח עליהן לראש ועדת קרנות ההנצחה במל"מ.

21. תכנית עבודה שנתית של הקרן תוגש לראש ועדת קרנות ההנצחה במל"מ מדי שנה בתחילת חודש אוקטובר.

אמות מידה להערכת עבודה המוגשת לקרן להנצחת קדושי קהיר

הרקע

1. הקרן להנצחת קדושי קהיר פועלת כבר יותר מ-15 שנים.
 2. סעיף 6 בתקנון החדש של הקרן קובע כי:

הקרן תעניק מדי שנה או שנתיים מלגות לעבודות מצטיינות באחד מן הנושאים הבאים:

בעדיפות ראשונה

 - א. מחקר ביוגרפי על אחד משלושת קדושי קהיר (מאיר בינט, ד"ר משה מרזוק ושמואל עזר הי"ד).
 - ב. חקר 'הפרשה'/'העסק הביש' במצרים ובישראל.
 - ג. פעילות יהודית/ציונית במצרים בשנים 1945-1956.
 - ד. מפעל חינוכי להטמעת מורשת קדושי קהיר.

בעדיפות שנייה

 - ה. פעילות ציונית במצרים משנת 1897 ואילך.
 - ו. מפעלים, יזמות ותהליכים שחוללו יהודי מצרים בעת החדשה בזיקה לארץ ישראל, למדינת ישראל או לתנועה הציונית.
 - ז. מפעלים, יזמות ותהליכים שחוללו גופים יהודיים מתוך למצרים ואשר התרחשו במצרים וביטאו זיקה לארץ ישראל, למדינת ישראל או לתנועה הציונית.
3. עד כה הוגשו לקרן עבודות משני קהלי יעד הנבדלים מאוד זה מזה: תלמידי חטיבת הביניים (בשנים הראשונות) וסטודנטים (בשנתיים האחרונות). מקומם של תלמידי החטיבה העליונה נפקד מרשימת המתמודדים. ברור שסף הציפיות ובהתאם לו גם סף הדרישות שונה מקבוצה לקבוצה.
 4. בשכועות האחרונים של שנת תשס"ח (במהלך ספטמבר 2008) התרחשו בקרן שני שינויים חשובים:
 - א. מספר החברים בוועדת הקרן גדל, ובכוונה השתלבו בה גם חברים צעירים יותר;
 - ב. בתקנון המגדיר את יעדי הקרן ואת אופן הפעלתה חלו שני שינויים עקרוניים:
 - (1) הורחבו תחומי העיסוק של הקרן מבחינת טווח הזמן ומרחב הפעילות.
 - (2) הוחלט כי הקרן תעניק מלגות לא רק למחקרים אלא גם למפעלי חינוך.
 5. אמות המידה להערכת העבודות אינן מוגדרות ובנודאי אינן מבחינות בין קהלי היעד השונים.

המטרה

6. לקבוע אמות מידה ברורות לקביעת זכאות למלגה מטעם הקרן להנצחת קדושי קהיר בהתאם לקהלי היעד השונים ולתחום העשייה (מחקר או מפעל חינוכי).

הגדרות

7. מחקר: מסמך כתוב, המטפל באחד מששת הנושאים המנויים בתקנון (סעיפי משנה א-ג, ה-ז), אשר משקף כושר מחקרי.
8. "כושר מחקרי" אינו מחייב בהכרח חידוש מחקרי, אולם כלולים בו:
- הגדרה ממוקדת ומדויקת של מטרת העבודה.
 - הצגת נושא העבודה בהקשריו (פילולוגי, ספרותי, היסטורי, רעיוני, פרשני, תרבותי, מתודולוגי ועוד).
 - ארגון העבודה במבנה הגיוני (לרוב יש יותר מהיגיון אחד, ולכן על הכותב להסביר במבוא כיצד בנויה העבודה ומדוע, כלומר מה ההיגיון הפנימי שלה ומדוע בחר בו דווקא).
 - הצגת הנושא מתוך זיקה למחקרים בעניינו: איתור מחקרים קודמים, מיונם והערכתם, סקירת מצב המחקר.
 - גישה ביקורתית כלפי ממצאי המחקר והפירושים שהוענקו להם עד כה.
 - ניתוח טקסטים רלוונטיים והתמודדות עם ספרות המחקר.
9. מפעל חינוכי: ערכה המושתתת על מסד נתונים אמין (= מחקרים קודמים) והמציגה את אחד מששת הנושאים המנויים בתקנון (סעיפי משנה א-ג, ה-ז) באופן חווייתי המעורר אמינות, סקרנות, הערכה ולעיתים גם הזדהות. הערכה יכולה לכלול מצגת מולטימדיה, משחק, מערך הפעלה לחניכים, ראשי פרקים והנחיות לדיון וכדומה, וכמובן צירוף של כמה שיטות הפעלה.
10. חלק בלתי נפרד מן הערכה הן הנחיות למדריך, ובהן:
- נתוני המסגרת: מפתח הערכה, בעליה, תכולתה, מקורותיה, מועד הכנתה, זכויות היוצרים.
 - הגדרת קהל היעד, המטרה, לקח והישג נדרשים.
 - מבנה הערכה והרציונל שביסודה.
 - העיתוי המומלץ להפעלתה בלוח השנה. לדוגמה: בערכה שנועדה לחניכים בתנועות הנוער, בצבא או במשטרה, וכן בארגונים נוספים בקהילת המודיעין והביטחון, מתאים להשתמש בערכה לקראת יום השנה לתלייתם של משה מרזוק ושמואל עזאר ז"ל, שחל בח' בשבט.
 - העיתוי המומלץ להפעלתה בתכנית קורסית (למשל: כמרכיב של מורשת קרב בפרק היומינט).
 - משך הפעלת הערכה.
 - תנאים מחייבים להפעלתה (למשל: הרצאת רקע כתנאי מקדים, גודל הקבוצה, עזרים חינויים להפעלה תקינה, שיחת משוב עם החניכים וכדומה).
 - דרגות החופש של המדריך.

אמות המידה

11. המשתנים העיקריים המשפיעים על הערכת העבודה:

א. חידוש

- 1) בעבודות מחקר של תלמידים בחטיבת הביניים ובחטיבה העליונה ושל סטודנטים לתואר ראשון אין הכרח בחידוש אולם יש לעמוד בדרישות שפורטו בסעיף 8 לעיל.
- 2) בעבודות של סטודנטים לתואר שני החידוש הוא תנאי חיוני.
- ב. ארגון הגיוני וניסוח תקין ורהוט, כולל ביבליוגרפיה סדורה ועקיבה.
- ג. שימוש בספרות מחקר (איתורה וקריאה ביקורתית בה).
- ד. ניתוח המקורות.
- ה. סיכום ומסקנות, ובהם הכללה והפשטה, כלומר הצגת המחקר ושיבוצו בהקשרים רחבים יותר.
- ו. הערכה כללית מטעם המנחה בכתיבת העבודה (תהליך המחקר, מידת החידוש, מאמץ מיוחד שהשקיע הכותב בהכנת העבודה, משתנים נוספים). סעיף זה חל רק על תלמידים במוסדות חינוך והשכלה. אם תוגש עבודה שכתב אדם מן השורה מתוך עניין ולא כתלמיד, ברור שאינו זקוק לחוות דעה של מנחה, אלא אם כן עמד בקשר עם מנחה כלשהו מתוך בחירה שלו.

כללים להגשה

12. העבודה תוגש מוקלדת במחשב, ברווח כפול, בפונט דוד 12 או אחר הדומה לו (למשל: פרנקריל 13, אריאל 11, ניצנים 11 וכדומה), ובלבד שהמנחה הסכים לכך מראש.
13. ההערות יבואו בפונט קטן יותר בנקודה או שתיים, ברווח של שורה וחצי.
14. יש להגיש את העבודה בארבעה עותקים. אפשר למוסרם להנהלת אתר ההנצחה של קהילת המודיעין (המל"מ) בגלילות או לשולחם לראש ועדת הקרן להנצחת קדושי קהיר, לפי הכתובת הבאה:

פרופ' נחם אילן

מכון לנדר

רח' עם ועולמו 8

גבעת שאול

ירושלים 91343

15. בעבודה יהיו:

- א. עמוד שער ובו שם המוסד שבמסגרתו הכתבה העבודה (בית ספר, מכללה, אוניברסיטה, יחידה צבאית או אחרת), נושא העבודה, שם המגיש, מספר תעודת הזהות שלו, כתובתו, טלפון, כתובת דוא"ל, שם המנחה, שנת הלימודים שבמסגרתה נכתבה העבודה ומועד ההגשה. בעבודה שנכתבה במסגרת עצמאית אין צורך בנתונים המוסדיים.
 - ב. דף תוכן. על הכותרות בו להיות זהות לאלה שבגוף העבודה.
 - ג. גוף העבודה ובו מבוא (אם יש הצדקה למבוא ולהקדמה, אפשר שיהיו שניהם) ופרקי העבודה. ישולבו בהם איורים, תצלומים, מפות, תרשימים וטבלאות לפי העניין ולפי הצורך.
 - ד. סיכום ומסקנות – בחלק זה נדרש הכותב להכליל ולהפשיט את טיעונו, ולסמן שאלות חדשות הראויות למחקר מכוח ממצאיו ודיונו.
 - ה. ביבליוגרפיה.
 - ו. נספחים (לפי הצורך).
 - ז. רשימת תמונות (לפי הצורך).
16. בעבודת שדה ובמחקר ניסויי (אמפירי) נדרש הכותב להפגין כישורים אחרים, וכראשם לתאר את ממצאיו בצורה שקולה ולשבצם בהקשר בעל משמעות (הטעם בעבודה, גבולות העבודה, מבנה העבודה, משמעויות אפשריות של הממצאים, יעדי מחקר עתידי שיושתתו על ממצאי העבודה וכדומה). בעבודה כזו המרכיב הביבליוגרפי יהיה מצומצם, ועדיין מתבקשת התייחסות לספרות המחקר (אם יש).
17. כל הכללים הללו חלים גם על מפעל חינוכי. לכל האמור עד כה יש לצרף תקליטור או אמצעי אחר המציג את הערכה במלואה. לפי הצורך אפשר יהיה לזמן את חברי הוועדה או נציגים מטעמה לצפות בערכה אצל הגורם המפתח.
18. ככלל יש להקפיד על עברית תקינה ועל כללי הכתיב חסר הניקוד כפי שקבעה האקדמיה ללשון העברית. במקרים מיוחדים, כגון כששפת האם של הכותב אינה עברית, אפשר לשקול הגשת העבודה בשפה אחרת, ובלבד שהדברים סוכמו מראש עם המנחה ועם ראש ועדת הקרן להנצחת קדושי קהיר.